

Dziuba, Andrzej Franciszek

"Riscoprire il vero volto della parrocchia", Vatican 2005 : [recenzja]

Warszawskie Studia Pastoralne 5, 159-162

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PONTIFICIUM CONSILIIUM PRO LAICIS, **Riscoprire il vero volto della parrocchia**, Libreria Editrice Vaticana 2005, ss. 196.

Posługa ewangelizacyjna Kościoła niesie w sobie liczne znamiona zewnętrzne możliwe do fizycznego uchwycenia, a zatem i opisanie. Te elementy mogą być zatem także poddane empirycznym weryfikacjom oraz socjologicznym czy psychologicznym badaniom. Zawsze jednak będą one miały znamiona osobowe czy wspólnotowe, nie mówiąc już o wymiarach materialnych.

Nie ulega wątpliwości, że jedną z podstawowych struktur administracyjnych Kościoła jest parafia. Można ona być różnie rozumiana, m.in. jako personalna czy terytorialna. Nie mniej pozostaje w miarę stabilną strukturą, która nie tylko jest znakiem historii, ale niesie w sobie liczne nadzieje i perspektywy.

Prezentowana książka ukazuje się jako dziewiąty tom w serii *Laici oggi*, która należy do *Collana di studi a cura del Pontificio Consiglio per i Laici*.

Całość książki podzielona została na dwa podstawowe bloki. Pierwszy z nich zawiera pięć podstawowych wystąpień i referatów. Drugi natomiast pięć bardziej zwartych głosów w ramach okrągłego stołu.

Książkę otwiera wprowadzenie abp S. Ryłko, przewodniczącego papieskiej Rady ds. Laikatu (s. 5–12). Następnie zamieszczono wystąpienie Jana Pawła II skierowane do uczestników sesji plenarnej Rady przyjętych na audiencji w dniu 25 listopada 2004 r. (s. 13–14).

Całość materiałów sesji otwiera obszerne wystąpienie: *Parafia w zmieniającym się świecie: wielkie wyzwania społeczno-kulturalne i religijne* przedstawione przez S. Lanza z Włoch (s. 15–54). Natomiast kolejny referent podjął temat: Kościół obecny i działający w parafii, a przedstawił go D. Biju-Duval z Włoch (s. 55–67).

Z kolei ukazano temat: *Instytucja parafii: przybliżenie historyczno-prawno-duszpasterskie* zaproponowany przez A. S. Sanchez-Gil z Włoch (s. 69–101). W dalszej kolejności temat: *Budować „razem” wspólnotę parafialną: bank prób zadania misyjnego wszystkich*

wiernych dzisiaj przeanalizował L. Gerosa ze Szwajcarii (s. 103–133). Wreszcie ostatnie wystąpienie opatrzone tytułem: *Parafia jako „wspólnota wspólnot”* przedstawił A. Cattaneo z Włoch (s. 135–156).

Przywołane materiały okrągłego stołu, a więc konkretne wystąpienia, odbywały się wokół tematu: *Stowarzyszenia, ruchy i nowe wspólnoty w parafii: doświadczenia i zadania* (s. 157–194).

Blok ten otwiera tekst: *Nowa parafia dla nowych sytuacji* zaprezentowany przez L. F. Figari (s. 159–165). Następnie ukazano problem: *Akcja Katolicka i parafia* podjęty przez P. Bignardi (s. 167–171). Z kolei K. Arguello ukazał kwestię: *Odkryć prawdziwe oblicze chrześcijanina* (s. 173–179). Ważnym głosem był temat: „*San`Egidio*” i parafia omówiony przez A. Riccardi (s. 181–187). Blok ten zamyka tekst: *Parafia jako ruch* ukazany przez L. Giussani (s. 189–194).

Warto zauważyć, że prezentowana książka zawiera akta XXI sesji plenarnej Papieskiej Rady ds. Laikatu, która obradowała wokół tematu: *Odkryć prawdziwe oblicze parafii*. To ważne, iż obrady te zostały udostępnione w takiej formie szeroko dostępnej i umożliwiającej śledzenie refleksji Stolicy Apostolskiej wokół tak istotnej tematyki. Pozwala to bardziej szeroko sięgnąć do tak interesującej refleksji teologicznej podejmowanej przez tak ważne dykasterium watykańskie oraz przenieść podejmowane tak ważnej problematyki na poziom poszczególnych Kościołów lokalnych.

W sensie tematyczny książka ta jest faktycznie próbą bardziej twórczego pochylenia się nad fenomenem parafii i odczytywania jej niepowtarzalnej specyfiki kościelnej. W tym kontekście wielokrotnie wskazywano także i na jej inne płaszczyzny oraz element, gdyż istnieje ona oraz funkcjonuje w bardzo zróżnicowanych środowiskach. Wydaje się, że nowa ewangelizacja stawia tutaj także nowe wymagania, które są w pełni uzasadnione, wręcz oczekiwane.

Z prezentowanych akt jednoznacznie wynika, że parafia pozostaje ciągle niezwykle dynamiczną i podstawową strukturą posługi duszpasterskiej Kościoła. To jest ewangelizacyjna struktura zwiastowania orędzia Jezusa Chrystusa. Wszelkie krytyki, zazwyczaj teoretyczne, mogą tylko próbować ją udoskonalać czy modyfikować, ale

generalnie nie mogą kwestionować samej jej istoty eklezjalnej, co tak mocno podkreślił Benedykt XVI m.in. w przemówieniu do biskupów polskich podczas ostatniej wizyty *ad limina Apostolorum*.

Akta prezentowanej sesji plenarnej Rady podejmują refleksję wokół parafii z dużą odpowiedzialnością. Wszystkim towarzyszy świadomość dyskusji wokół tej problematyki, a nie bezpośrednia jej negacja. Są to interesujące poszukiwania, które mają zawsze odniesienie do parafii, jako instytucji kościelnej, ale ujawniającej się na przestrzeni dziejów w szerokim bogactwie historycznym prawnym oraz duszpasterskim.

Szkoda, że podstawowe referaty dotyczące parafii wygłosili tylko sami duchowni i to wszyscy będący pracownikami naukowymi różnych uczelni czy instytutów badawczych. Wydaje się, iż celowym byłby głos jakiegoś biskupa oraz świeckich oraz być może przedstawiciela życia konsekrowanego. Ich spojrzenie na parafię mogłoby w znacznym stopniu ubogacić prezentację i jednocześnie pozwolić na bardziej integralny obraz tej struktury eklezjalnej. W obecnym obrazie są to bowiem bardzo interesujące analizy, ale chyba jednak zbyt odległe od realnego doświadczenia parafialnego. Analizując problematykę parafii ważnym jest bowiem, nie tyle znakomita wiedza teoretyczna, która jest bardzo cenna i ważna, ale także bezpośrednie doświadczenie parafialne. To ostatnie może być realnie i twórczo zdobyte tylko w praktycznym doświadczeniu.

Pewnym uzupełnieniem tego pytania jest okrągły stół. Jakże wybrzmiewa w nim bogactwo bardziej dynamicznego spojrzenia na parafię. Właśnie te nowe sygnalizowane czynniki wskazują na bardziej zaangażowane przejawy bycia parafią, w parafii i dla parafii. Wszędzie bowiem jawi się pytanie o znaki i świadectwa chrześcijańskiej wiary. Wszystko zaś winno być na służbie tej prawdy ewangelizacyjnej, która, zwłaszcza pod wpływem nauczania Jana Pawła II, przybiera znamiona nowej ewangelizacji.

Niezwykle ważnym znakiem omawianych akt jest szerokie odwoływanie się do nauczania Ojca św. Jana Pawła II. To niezwykle bogate magisterium winno być ciągle jeszcze bardziej twórczo obecne we wszelkich analizach teologicznych. Bogactwo zawartych tam

myśli pozostaje ciągle niewyczerpanym źródłem nauczania nie tylko teologicznym. Zwłaszcza szerokie sięganie do antropologii pozwala na bardziej twórcze rozeznanie miejsca, roli i zadań parafii.

Bp Andrzej F. Dziuba